

maandblad voor accountancy en bedrijfshuishoudkunde

oct. 1939
16. jaarg.

Redactie:

R. A. DIJKER — G. P. J. HOGEWEG
PROF. DR. A. B. A. VAN KETEL —
PROF. TH. LIMPERG JR. —
A. NIERHOFF — M. PIMENTEL —
H. R. REDER

Rubriek-redacteuren:

examen-vraagstukken:

M. G. MEIJ-KONING — P. W. TH.
GERBERS

literatuur:

DR S. KLEEREKOPER

beslechte geschillen:

PROF. MR CH. ZEVENBERGEN

uit de financiële huishouding der overheid:

J. H. TEXTOR

uit het buitenland:

F. HAARBOSCH — CH. HAGEMAN
DRS D. NIJE — DRS W. P. DEN
TURK

efficiëntie:

R. W. STARREVELD

nieuws inzake wetgeving, resoluties en beslissingen op het gebied van belastingen:

MR DR E. TEKENBROEK

repertorium van tijdschrift-literatuur:

L. A. BAKKER — DRS M. BEHRENS
DRS G. L. GROENEVELD — DRS
H. HAVERKAMP

Medewerkers buiten vaste rubrieken:

PROF. DR P. J. A. ADRIANI, PROF. MR M. H. BREGSTEIN,
C. VAN DER BURG, DRS J. A. COLTOF, J. P. CROIN,
E. VAN DIEN, DRS A. M. GROOT, L. VAN KAMPEN,
T. KEUZENKAMP, W. J. DE LANGEN, W. H. MEIJBURG,
MR H. MULDERIJE, J. J. M. H. NIJST, V. S. OHMSTEDE,
PROF. DR N. J. POLAK, M. J. PRINSEN, W. W. RUTGERS,
DR J. G. STRIDIRON, W. WESTRA E.A.

Copie van ingezonden bijdragen wordt niet teruggegeven.
Nadruk geoorloofd, mits de bron wordt genoemd. —
Boeken ter recensie en alle andere stukken voor de redactie
zende men aan den

Secretaris der Redactie:

MR TH. LIMPERG

Amsterdam-C. Heerengracht 455, telefoon 37814

Uitgever:

J. MUISSSES

Purmerend, Kerkstraat 20, tel. 77, postgiro 15062

Verschijnt maandelijks behalve in de maand augustus

Men abonneert zich voor den geheelen jaargang

Abonnement per jaar f 10.—, franco per post f 10.24 buitenland f 10.60

no. 9

Inhoud:

Saldo-biljetten onmisbaar in verband met de controle

van debiteuren-saldi blz. 145
door G. P. J. HOGEWEG

De tuchtrechtspraak en het ontwerp wettelijke rege-

ling van het accountantswezen blz. 146
door Mr M. VAN REGTEREN
ALTENA

Waardeering van incurante aandelen blz. 148

door E. E. HARMSSEN

Twee curatoren in één faillissement blz. 155

door T. KEUZENKAMP

Het inkomen der accountants in de Vereenigde Staten blz. 157

door J. VOET

Genormaliseerde boekhoudingen en onkostenverreke-

ningen blz. 159
door Mr Dr E. TEKENBROEK

Nieuws inzake wetgeving, resoluties en beslissingen

op het gebied van belastingen blz. 160

Personeele belasting bij gemeubeld verhuurde percee-

len komt ten laste van den huurder

door Mr Dr E. TEKENBROEK

Examen-opgaven blz. 161

Universiteit van Amsterdam. Tentamen Inrichtings-
leer (Maart 1939)

Repertorium van tijdschriftliteratuur op het gebied

van accountancy en bedrijfshuishoudkunde blz. 162

Boeken-repertorium blz. 164

Ontvangen boekwerken blz. 164

SALDO-BILJETTEN ONMISBAAR IN VERBAND MET DE CONTROLE VAN DEBITEUREN-SALDI

Voordat de accountant overgaat tot de onderteekening van de jaarrekening van een industrieel- of handelsbedrijf wordt door hem een uitvoerige controle op de debiteuren-saldilijst uitgevoerd.

Die saldilijst moet vermelden de som der debetellingen, de som der creditteellingen, de debetsaldi, eventl. creditsaldi,

en de debet- en creditaafboekingen van koers- en andere verschillen. De lijst wordt op haar juistheid gecontroleerd met de debiteurenadministratie. De som der debettellingen moet aansluiten bij het aanvangssaldo vermeerderd met de som der leveringen volgens de verkoopadministratie, en dus met de telling van de debetzijde der Debiteurenrekening in het grootboek. De som der creditellingen moet kloppen met het totaal der ontvangsten volgens bank-, giro- en kasboeken, vermeerderd met afboekingen via een memoriaal, dus met de creditelling van de Debiteurenrekening van het grootboek.

Waar de zoo dringend noodige „voorraadadministratie in geldswaarde” wordt bijgehouden moet ook de som der afboekingen wegens levering aan debiteuren uit deze magazijnboekhouding stemmen met het totaal op de debiteurenrekening verantwoord.

Elk saldo wordt afzonderlijk geanalyseerd om te zien of het bestaat uit het totaal van de laatste leveringen en verder of de oudste openstaande post valt binnen den crediettermijn van den desbetreffenden debiteur en voor zoover dat al mogelijk is op den datum dezer controle, wordt gecontroleerd of en in hoeverre in het nieuwe jaar betaling heeft plaats gehad.

Alle afwijkingen van de regelmaat worden met den leider der verkoopafdeeling besproken en de ontvangen inlichtingen zoo mogelijk aan correspondentie getoetst, en nog niet in het nieuwe jaar als ontvangen verantwoorde posten worden met de expeditie verantwoording vergeleken, ten einde zekerheid te verkrijgen, dat deze zendingen werkelijk aan die adressen verzonden zijn.

In groote lijnen, zonder op details of voorkomende afwijkingen in te gaan, is dit wel het volledige bestaande controlesysteem. Wanneer dit alles is gedaan en overeenstemming is verkregen, zal de accountant normaal met gerustheid zijn handteekening kunnen geven, althans voor zoover de post „Debiteuren” betreft.

Afgezien nu van een vervalsching van alles, door middel van een groot opgezette samenzwering met buitenstaanders, zooals onlangs in de Vereenigde Staten moet zijn voorgekomen, waar millioenen dollars verdwenen zijn, en waarover het strafproces nog niet is afgelopen, wil ik toch de vraag onder de oogen zien, „of de accountant het werkelijk zonder saldobiljetten kan stellen.

Stel het volgende geval. De leider van de verkoopafdeeling krijgt van den directeur toestemming om voor een paar debiteuren, regelmatige maandelijksche koopers voor belangrijke bedragen, de crediettermijn van drie op zes maanden te brengen. Het zijn, maar dat weet de accountant niet, en kan hij ook niet weten, een paar relaties, die hij zelf bezoekt om de verkoopen tot stand te brengen en die aan hemzelf betalen tegen overgaaf van een kwitantie. Hij stort dan het geld ter plaatse op de postgirorekening van de zaak. Hij vertelt den client niets van de credietverlenging, en nu heeft hij drie maanden tijd om de geïncasseerde bedragen te verantwoorden uit de ontvangsten, die hij dan zal krijgen. Alles loopt nu administratief normaal. De betalingen komen regelmatig na zes maanden in, en de accountant heeft geen reden tot argwaan. En toch wordt er met flinke bedragen „gesleept.”

Dit hypothetische geval is met andere uit te breiden. Hoe vaak wordt nog niet door reizigers onderweg geïncasseerd, of worden posten op de graanbeurs bijv. of op provinciale beurzen in contanten vereffend. In al die gevallen kan sleepen voor langere of kortere termijn voorkomen, terwijl administratief alles zoo loopt, dat geen reden tot argwaan bestaat. Op den duur loopen die fraudes natuurlijk altijd spaak, maar het is niet ondenkbaar, dat de accountant al een debiteuren-

saldo op een jaarbalans of tusschentijdsche balans heeft goedgekeurd, hoewel op een of andere wijze gesleept is.

Bestond de gewoonte om via den accountant gespecificeerde saldobiljetten aan de afnemers te zenden, met verzoek hun accoordbevinding aan hem in te zenden, dan zou een dergelijke fraude onmiddellijk ontdekt worden en het is daarom de vraag of de accountants van dit controlemiddel niet meer of liever niet steeds gebruik moeten maken. Er zijn natuurlijk bezwaren. Het verzenden van saldobiljetten met gespecificeerd saldo is een tijdroovend en kostbaar werk. De leveranciers hebben de vrees, dat goede klanten het ontvangen van een saldobillet als een aanmaning om te betalen zullen opvatten, en boos zullen worden. Afgezien daarvan, dat dit gevaar bij algemeene invoering van het systeem natuurlijk zal verdwijnen, kan het ook ondervangen worden, door een duidelijke clause op het saldobillet, dat geen aanmaning tot betaling bedoeld is, maar dat het verzenden van het billet uitsluitend als een controlemaatregel moet worden gezien.

Blijven natuurlijk de kosten. De werktijd van de rekening-courantboekhouders wordt extra zwaar in beslag genomen; papier, enveloppen (ook voor terugzending) en porto vormen samen een bedrag. Maar aan den anderen kant wordt de accountantscontrole er wellicht door vereenvoudigd, zoodat daarop wellicht eenige besparing mogelijk is, wanneer echter een mogelijkheid van fraude door den omschreven maatregel wordt afgesloten, dan is dat toch ook een opoffering waard.

Een feit is, dat na het ontdekken van de groote fraude in de Vereenigde Staten van een groot aantal ondernemingen een aandrang op de Amerikaansche accountants is uitgegaan, om met hun medewerking tot verzending van saldobiljetten over te gaan. En dat dezen het standpunt innemen, dat het direct ontvangen van de debiteuren van geteekende saldobiljetten sterk toe te juichen is.

Het komt mij dan ook voor, dat deze maatregel in onze kringen ernstig overwogen, resp. ingevoerd moet worden.

G. H.

DE TUCHTRECHTSpraak EN HET ONTWERP WETTELIJKE REGELING VAN HET ACCOUNTANTSWEZEN

Als inleidende opmerking zou ik willen vaststellen, dat het wetsontwerp noch de bevoegdheid tot uitoefening van het accountantsberoep beperkt, noch bezwaren in den weg legt aan het voortbestaan van bestaande of aan het in het leven roepen van nieuwe vereenigingen van accountants met een eigen tuchtrecht. Het ontwerp verbiedt niet dat registeraccountants, naast het Instituut waarvan zij lid zijn, een of meer speciale accountantsvereenigingen vormen, welke een eigen tuchtrecht hebben.

Het ontwerp roept alleen een nieuwe vereeniging van accountants in het leven, genaamd „Nederlandsch Instituut van Registeraccountants”, welke zich van de bestaande vereenigingen van beroepsgenooten onderscheidt door een geregelde vorming van haar leden, en welke met de bestaande vereenigingen van accountants gemeen heeft dat zij beoogt toe te zien, dat de leden hun beroep uitoefenen zooals goede accountants betaamt en dat tekortkomingen worden gestraft.

Niet minder dan 24 van de 86 Artikelen van het Wetsontwerp handelen over Toezicht en Tucht, een onderwerp, dat door de Overheid is geregeld ook in andere gevallen, waarin een vrij beroep wordt uitgeoefend (advocaten, geneeskundigen, octrooigemachtigden).

Sinds lang is door beroeps- en bedrijfsgenooten, die hun beroep of bedrijf in vereenigingsverband uitoefenen, tuchtrechtspraak in eigen kring als een behoefte gevoeld en geregeld.